DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Warszawa, 20 maja 1950 **Nr 8** **Poz. 50—52**

TREŚĆ:

50

ZARZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 15 maja 1950 r.

(Nr F. Z. A.—II—4/1/50)

w sprawie zakładów i gospodarstw ogrodniczych, stanowiących własność Skarbu Państwa.

Stwierdzono, że rozdysponowanie większych zakładów i gospodarstw ogrodniczych niejednokrotnie nie jest zgodne z polityką społeczno-gospodarczą Państwa Ludowego oraz że opłaty za użytkowanie tych obiektów są nieraz niewspółmiernie niskie w stosunku do zdolności produkcyjnej i dochodowości obiektu.

W szczególności chodzi tu o obiekty posiadające specjalne urządzenia szklarniowe, duże sady, lub duże kultury warzywnicze, kwiatowe nasienne, lub szkółkarskie.

Stan ten, jako przyczyniający się do tworzenia nowej grupy kapitalistów oraz narażający Skarb Państwa na straty, winien być jak najszybciej zlikwidowany.

W związku z powyższym zarządzam, co następuje:

1. Nadawane na własność osobom fizycznym mogą być na przyszłość jedynie zakłady i gospodarstwa ogrodnicze małe, tj. takie, które obrobione być mogą siłami członków rodziny użytkownika bez pomocy siły najemnej, o ile przy tym dochodowość ich nie przekracza znacznie przeciętnego dochodu rodziny średniorolnego chłopa.

2. W odniesieniu do obiektów małych, położonych w miastach należy każdorazowo rozważyć w porozumieniu z Władzami Planowania Przestrzennego, czy nadanie gospodarstwa na własność nie utrudni wyzyskania terenów na rozbudowę miasta w okresie kilku najbliższych lat.

3. Większe zakłady i gospodarstwa ogrodnicze, a przede wszystkim te, które posiadają duże urządzenia szklarniowe, lub duże sady, zaofiarować należy sektorowi uspołecznionemu (P.G.R., miastom, spółdzielniom produkcyjnym lub gminnym spółdzielniom S. Chł.).

To samo dotyczy również średnich i małych obiektów o ile położone są dogodnie w stosunku do obiektów posiadanych przez sektor uspołeczniony, względnie o ile obiekty te tworzą kompleksy, które mogą być użytkowane łącznie.

4. Terminy przejęcia i przekazania wymienionych w pkt. 3 niniejszego zarządzenia obiektów ustalić należy w porozumieniu z nowym użytkownikiem (Okr. Zarz. P.G.R., Zarz. Miasta, Spółdz. Produkcyjną, Gminną Spółdzielnią Sam. Chł.) w taki sposób, aby ciągłość produkcji w tych gospodarstwach była zagwarantowana.

Terminy te w zasadzie powinny być ustalone w ten sposób, aby przejęcie wypadło po dokonaniu głównego zbioru przez dotychczasowego użytkownika, oraz aby został on o tym terminie powiadomiony na 3 miesiące wcześniej.

Przejęcie zakładów dużych o charakterze wybitnie kapitalistycznym należy dokonać w terminie przyśpieszonym a nawet bezzwłocznie, zapewniając przy tym ciągłość zagospodarowania. To samo dotyczy pozostałych obiektów w razie stwierdzenia dewastacji gospodarstwa.

Po ustaleniu w ten sposób terminu przejęcia i przekazania nowemu użytkownikowi w/w zakładów i gospodarstw ogrodniczych, należy rozwiązać umowy dzierżawne z dotychczasowymi użytkownikami.

5. Obiekty, których nie przejmie sektor uspołeczniony, pozostać mogą w użytkowaniu dzierżawnym Spółdzielni Ogrodniczo-Warzywniczych, lub indywidualnych ogrodników-fachowców.

Umowy winny być zawierane na czas do 5 lat z klauzulą 3-miesięcznego wypowiedzenia w razie konieczności użycia obiektu, na cele przebudowy ustroju rolnego, lub inne cele publiczne z zastrzeżeniem w tym przypadku zwrotu poczynionych przez użytkownika gospodarczo uzasadnionych remontów kapitalnych i inwestycji, na które uzyskał on uprzednio zgodę Ministerstwa.

6. Polecam zbadać sposób ustalenia i wysokość opłat za użytkowanie zakładów i gospodarstw ogrodniczych z wyjątkiem obiektów wymienionych w pkt. 1 niniejszego zarządzenia oraz poddać rewizji opłaty te w sposób następujący:

a) w stosunku do użytkowników, którzy użytkują w/w obiekty na podstawie pisemnych umów dzierżawnych i którym czynsze dzierżawne ustalone zostały zgodnie z tabelą ogrodniczą (Instrukcja z dnia 26 czerwca 1946 r.) — należy ustalić nowe stawki czynszu z ważnością od dnia 1 lipca 1950 roku.

Wysokość stawek ustali 3-osobowa Komisja w składzie następującym:

1) Przedstawiciel Powiatowej Rady Narodowej, wyznaczony przez Prezydium tejże Rady — jako przewodniczący.
2) Przedstawiciel Starostwa Powiatowego — Oddział Rolnictwa i R. R.
3) Przedstawiciel Zw. Samopomocy Chłopskiej — przy udziale strony i rzeczoznawcy z głosem doradczym.

Stawki czynszu winny być dostosowane do możliwości produkcyjnej i dochodowości obiektu, przy uwzględnieniu wszystkich czynników wpływających na podniesienie, względnie na obniżenie jego dochodowości, przy czym ustalony w ten sposób czynsz nie powinien być w zasadzie niższy od stawek przewidzianych instrukcją z dnia 26 czerwca 1946 r.

W wyjątkowych przypadkach Komisji przysługuje prawo zaprojektowania czynszu poniżej stawek przewidzianych w/w instrukcją, ostateczna decyzja należy jednak wówczas do Dyrektora Działu Rolnictwa i R. R.

b) W stosunku do użytkowników, którzy użytkują w/w obiekty bez pisemnych umów dzierżawnych, lub na podstawie umów pisemnych, w których wysokość czynszu ustalono poniżej stawek przewidzianych instrukcją z dn. 26.6.46 r., rewizji należy poddać opłaty za cały okres użytkowania od chwili objęcia obiektu przez danego użytkownika, przy czym stawki czynszu winny być ustalone dla każdego okresu gospodarczego oddzielnie. Rewizję przeprowadzi Komisja na zasadach i w składzie przewidzianym pod lit. a.

c) Dokonane przez dotychczasowych użytkowników remonty kapitalne i inwestycje mogą być zaliczone na poczet ustalonego w ten sposób czynszu, o ile są gospodarczo uzasadnione i odpowiednio udokumentowane.

O zaliczaniu tychże remontów i inwestycji, o ile zostały dokonane przed przeprowadzoną na podstawie niniejszego zarządzania rewizją opłat, decyduje Komisja przeprowadzająca tę rewizję, przy czym dla wyceny ich należy w razie potrzeby powołać rzeczoznawcę-specjalistę.

Remonty i inwestycje dokonane po przeprowadzonej rewizji opłat mogą być zaliczane na poczet czynszu po uprzednim zatwierdzeniu ich przez Ministerstwo.

7. Zasady rozrachunku wymienione w punkcie 6 niniejszego zarządzenia obowiązują również użytkowników ustępujących oraz tych którzy wcześniej opuścili w/w zakłady i gospodarstwa ogrodnicze.

8. Z użytkownikami obiektów, których nie przejmie sektor uspołeczniony należy zawrzeć nowe umowy dzierżawne na zasadach przewidzianych w pkt 5 i 6 lit. a niniejszego zarządzenia. Nowe umowy winny obowiązywać od dnia 1 lipca 1950 r. z terminem ekspiracji na dzień 31 grudnia odnośnego roku.

Jeżeli w chwili zawierania nowej umowy użytkownik nie może uiścić jednorazowo czynszów zaległych za czas do dnia 1 lipca 1950 r. ustalonych w myśl postanowień pkt. 6 lit. b niniejszego zarządzenia, sposób spłaty tych należności winien być uregulowany przez Komisję przeprowadzającą rewizję opłat i ustalony w nowej umowie.

9. Od posiadaczy zakładów i gospodarstw ogrodniczych na obszarze Ziem Zachodnich, którzy opłacają zaliczki, na podstawie zarządzenia z dnia 30 lipca 1948 r. (Dziennik Urz. Min. Rol. i R. R. nr 21, poz. 77), albo opłaty, na podstawie zarządzenia z dnia 14 października 1948 r. (Dz. Urz. Min. Roln. i R. R. nr 24 poz. 103), do których nie stosuje się postanowień zawartych w pkt 6 niniejszego zarządzenia (są to gospodarstwa małe w rozumieniu pkt 1), należy począwszy od 1950 r. oprócz opłat przewidzianych w § 1 pkt 1, względnie w § 3 pkt a w/w zarządzeń, pobierać opłaty dodatkowe od urządzeń ogrodniczych i sadów w wysokości następującej:

a) szklarnie zimne — 3 kg. żyta rocznie za każdy m² powierzchni pod szkłem,
b) szklarnie ciepłe — 5 kg. żyta rocznie za każdy m² powierzchni pod szkłem,
c) drzewa owocowe w wieku 5—10 lat—3 kg żyta rocznie od każdego drzewa,
d) drzewa w wieku ponad 10 lat — 10 kg żyta rocznie od każdego drzewa.

Od drzew owocowych poniżej 5 lat opłat pobierać nie należy.

W razie przeniesienia tytułu własności obiektu na użytkownika (orzeczenie o wykonaniu aktu nadania) uiszczone przez niego opłaty zaliczone będą na poczet ceny gospodarstwa ustalonej szacunkiem.

10. Odpisy wykazów obiektów zaofiarowanych P. G. R.-om, miastom, spółdzielniom produkcyjnym i gminnym Spółdzielniom „Samopomoc Chłopska" należy bezzwłocznie nadesłać do Ministerstwa.

11. Sprawozdania z wykonania niniejszego zarządzenia należy nadsyłać do Ministerstwa co kwartał, począwszy od dnia 1 listopada br. Sprawozdaniem tym winien być objęty okres do dnia 1-go poprzedniego miesiąca (tj. do dnia 1 października 1950 roku, 1 stycznia 1951 roku itd.).

w/z Minister **L. Domański**

51

OKÓLNIK Nr 6.

z dnia 6 maja 1950 r.

(Nr W.H.I-9/1)

w sprawie sprzedaży mięsa mniej wartościowego (z taniej jatki).

Wyjaśniam i zarządzam w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej, Handlu Wewnętrznego, Pracy i Opieki Społecznej oraz Zdrowia co następuje:

§ 1. Mięso uznane za mniej wartościowe winno być pozostawione aż do czasu sprzedaży pod nadzorem organów urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, lub innych funkcjonariuszy gminy.

Mięsa tego nie wolno oddawać osobom, ani instytucjom handlującym mięsem.

§ 2. Mięso mniej wartościowe winno być rozsprzedane w taniej jatce lub innym miejscu wyznaczonym przez władze uprawnione do wyznaczania organów urzędowego badania tego rodzaju mięsa.

§ 3. Mięso mniej wartościowe mogą nabywać:

a) zakłady dobroczynności publicznej, domy starców, schroniska, zakłady wychowawcze, przytułki oraz inne zakłady o charakterze specjalnym, które prowadzą żywienie zbiorowe.
b) osoby nie wymienione w § 4 zarządzenia, jednak tylko w ilości nie przekraczającej 1 kg dziennie na zużycie we własnym gospodarstwie domowym i jedynie w tych miejscowościach, w których nie ma instytucji ani zakładów upoważnionych do nabywania mięsa mniej wartościowego albo istniejące instytucje i zakłady nie mogą w całości zużyć tego mięsa.

§ 4. Mięsa mniej wartościowego nie mogą nabywać rzeźnicy, masarze, osoby handlujące mięsem, organa urzędowego badania (lekarze weterynarii, oglądacze, oglądacze co do włośni) pracownicy rzeźni, pracownicy przemysłu mięsnego, oraz instytucji pokrewnych jak Centrala Mięsna, Centrala Odpadków i Produktów Poubojowych „Bacutil", Centrala Skór Surowych, Kasa Targowa itp., pracownicy zarządów miejskich, pracownicy administracji ogólnej I instancji, organa ścigania przestępstw — Milicja Obywatelska, kontrolerzy sanitarni itp. oraz rodziny osób z kategorii wyżej wymienionych.

§ 5 Instytucje i zakłady wymienione w § 3 p. a) są zobowiązane do założenia i prowadzenia książek kontroli nabycia i zużycia mięsa mniej wartościowego, oraz do przedkładania ich do wglądu na każde żądanie właściwych władz.

Książka kontroli nabycia i zużycia mięsa mniej wartościowego winna zawierać następujące rubryki:

a) datę nabycia, b) rodzaj mięsa, c) ilość, d) powód uznania mięsa za mniej wartościowe, e) datę zużycia, f) podpis sprzedającego.

Organa zarządzające tanią jatką — winny przy każdorazowym wydaniu mięsa mniej wartościowego wypełnić rubryki a, b, c, d i f książki kontroli nabycia i zużycia mięsa mniej wartościowego.

§ 6. Każda tania jatka winna prowadzić dziennik przyjęcia i sprzedaży mięsa mniej wartościowego, oraz każdorazowo notować na tablicy umieszczonej na widocznym miejscu powód uznania mięsa za mniej wartościowe oraz cenę za 1 kg mięsa.

Również winno być umieszczone na widocznym miejscu ostrzeżenie dla kupujących, że wprowadzanie mięsa mniej wartościowego do dalszego obrotu handlowego jest wzbronione i w myśl art. 32 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22.III. 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60 poz. 454 i z 1938 r. Nr 18, poz. 132) i art. 1 dekretu z dnia 26.IV.1948 r. o podwyższeniu grzywien, kar pieniężnych, kar porządkowych i nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 161) podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywnie do 150.000 zł.

§ 7. Cena mięsa mniej wartościowego winna być ustalona w wysokości nie niższej niż 30% ceny hurtowej mięsa pełnowartościowego danego gatunku.

Ustalenie ceny należy do organu urzędowego badania.

Na żądanie właściciela mięsa lub zarządzającego tanią jatką władza administracji ogólnej I instancji może zarządzić ustalenie cen przez organa urzędowego badania w porozumieniu z czynnikiem społeczno-politycznym.

§ 8. Opłaty związane z badaniem, przechowywaniem i rozsprzedażą mięsa mniej wartościowego, winny być pobierane w myśl zarządzenia Ministrów: Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 grudnia 1948 r. Mon Pol. cz. A—85 poz. 951.

w/z Minister **St. Tkaczow**

52

PISMO OKÓLNE.

z dnia 5 maja 1950 r.

(Nr W.H.II-9/14)

w sprawie nadzoru nad obrotem mięsem i przetworami mięsnymi.

Ministerstwo, przesyłając w załączeniu odpis zarządzenia i instrukcji Ministra Handlu Wewnętrznego i Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 1950 r. w sprawie transportu mięsa i przetworów mięsnych w obrocie krajowym, prosi

Urzędy Wojewódzkie i Zarządy miast Warszawy i Łodzi o spowodowanie, aby wszyscy lekarze wet. zapoznali się z w/w zarządzeniem i stosowali się do przepisów w nim zawartych.

Jednocześnie Ministerstwo nadmienia, że w/w zarządzenie ukaże się w najbliższym czasie w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Zdrowia.

Dyrektor Departamentu
w/z **W. Bida.**

Załącznik:

ZARZĄDZENIE

MINISTRA HANDLU WEWNĘTRZNEGO i MINISTRA ZDROWIA

z dnia 22 kwietnia 1950 r.

w sprawie transportu mięsa i przetworów mięsnych w obrocie krajowym.

Troska o zapewnienie masom pracującym jak najlepszych warunków zdrowotnych, wymaga ścisłego przestrzegania zasad higieny w produkcji, transporcie i rozdziale artykułów żywności. Wobec dużego znaczenia, jakie w żywieniu ludności ma mięso i przetwory mięsne i wobec konieczności usunięcia ujawnionych ostatnio zaniedbań i niedociągnięć w zakresie transportu tych artykułów, zarządza się, co następuje:

Przy transporcie mięsa i przetworów mięsnych należy przestrzegać wszystkich wydanych w tej mierze przepisów, a w szczególności przepisów rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 10 grudnia 1936 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnymi (Dz.U.R.P. Nr 92, poz. 643).

Przypomina się, że każdy kto narusza obowiązujące przepisy w tym przedmiocie ponosi odpowiedzialność zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz.U.R.P. Nr 36, poz. 343 z 1928 r. — Dz.U.R.P. Nr 42, poz. 311 z 1949 r.).

Celem postawienia transportu mięsa i przetworów mięsnych na właściwym poziomie oraz celem wzmocnienia dyscypliny na tym odcinku, poleca się wszystkim zakładom zajmującym się transportem mięsa i przetworów mięsnych, aby w drodze regulaminów wewnętrznych ustaliły obowiązki i odpowiedzialność poszczególnych pracowników w zakresie przygotowania środków transportowych, przygotowania do transportu, ładowania, transportu i wyładowania mięsa i przetworów mięsnych. Wszystkich tych pracowników należy dokładnie zaznajomić z obowiązującymi w tej mierze przepisami i z wydanym regulaminem wewnętrznym.

Równocześnie poleca się przy transporcie mięsa i przetworów mięsnych ściśle przestrzegać zasad ustalonych w instrukcji, stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia.

Minister Handlu Wewnętrznego **T. Dietrich**

Minister Zdrowia **Dr. T. Michejda**

Załącznik:

INSTRUKCJA

w sprawie transportu mięsa i przetworów mięsnych w obrocie krajowym.

I. Przepisy ogólne.

1. a) Wszelkie czynności, związane z załadowaniem, przewozem i wyładowaniem mięsa i przetworów mięsnych, winny odbywać się w warunkach zabezpieczających mięso od zepsucia, zanieczyszczeń i udzielania się mięsu złej woni.
   b) Zasada wyrażona w pkt a) obowiązuje we wszystkich fazach ładowania i transportu i odnosi się do każdej czynności, związanej z transportem, choćby ta czynność nie była wyraźnie określona w obowiązujących przepisach.

II. Przygotowanie do transportu, opakowanie, sposób ładowania.

1. a) Mięso w połówkach i ćwierciach może być przewożone luzem w pozycji wiszącej lub leżącej, w tym ostatnim wypadku na czystych drewnianych kratkach (legarach).
   b) Mięso w elementach (z rozbioru) może być przewożone tylko w opakowaniu transportowym.
   c) Przetwory mięsne wolno przewozić tylko w opakowaniu transportowym z wyjątkiem dużych partii (powyżej 1 tony) słoniny solonej i boczku surowego, które mogą być przewożone luzem leżąco. Przetwory mięsne przed załadowaniem winny być należycie ochłodzone.
   d) Mięso przewożone luzem w pozycji leżącej winno być umieszczone w sposób zapobiegający deptaniu po nim.
   e) Mięso i przetwory mięsne powinny być załadowywane w ustalonej kolejności, to znaczy — najpierw należy ładować ten towar, który ma być wyładowany później, a to w celu zapobiegnięcia jego gnieceniu i przerzucaniu.
   f) Ładowanie i wyładowywanie powinno odbywać się w sposób zapobiegający możliwościom zetknięcia się mięsa, czy przetworów mięsnych z nieczystościami i obuwiem personelu (deptanie po mięsie, stawanie i chodzenie po powierzchni z którą mięso się styka). Wozy muszą być zaopatrzone w drągi — haki do wyciągania mięsa (w ćwiartkach i połówkach).
   g) Czystość opakowania i środków transportowych, ich szczelność i bezwonność powinny być przed załadowaniem dokładnie sprawdzone.

III. Opakowanie transportowe.

1) Do opakowania towaru używane być mogą:
a) skrzynie z drzewa,
b) naczynia metalowe.

Skrzynie winny być wykonane z drzewa bezwonnego, heblowanego, wewnątrz niemalowanego, szczelnie zbite, zaopatrzone w listwy przybite do zewnętrznej strony dna na czterech rogach skrzyni; listwy powinny posiadać odpowiednią grubość i być przybite w taki sposób, aby zabezpieczały dno skrzyni od bezpośredniego zetknięcia się z ziemią. Przy ustawianiu skrzyń jedna na drugą, skrzynie muszą być tak ustawione, aby powstała wolna przestrzeń dla przewiewu.

Naczynia metalowe powinny być wykonane z blachy aluminiowej, stali nierdzewnej, albo blachy ocynkowanej.

2. Opakowanie transportowe powinno być w czasie pakowania i ładowania umieszczone na czystych kratkach (legarach), w celu zapobiegnięcia zanieczyszczenia zewnętrznej strony dna.

IV. Środki transportowe.

1. Środkami transportu przeznaczonymi wyłącznie do transportu mięsa i przetworów mięsnych mogą być:
   a) wagony — lodownie,
   b) samochody — lodownie,
   c) samochody kryte o konstrukcji specjalnej,
   d) kryte i specjalnie do tego celu przystosowane furgony i inne środki transportowe,
   e) w braku środków transportowych, wyszczególnionych pod literami a) do c) w przypadkach konieczności gospodarczej można przeznaczyć wyłącznie do transportu mięsa i przetworów mięsnych zamiast samochodów krytych, samochody okryte napiętą plandeką (brezentem).

2. Środki transportowe przeznaczone wyłącznie do transportu mięsa i przetworów mięsnych winny odpowiadać następującym wymaganiom:
   a) wagony—lodownie i samochody—lodownie winny mieć ściany gładkie; podłogi winny być zaopatrzone w kratki (legary); powinny być w porze letniej odpowiednio chłodzone przez ułożenie lodu co najmniej na 4 godziny przed rozpoczęciem ładowania, przy jednoczesnym szczelnym zamknięciu drzwi; przed nałożeniem lodu należy stwierdzić czystość, szczelność i bezwonność wagonu (samochodu);
   b) samochody kryte o konstrukcji specjalnej i inne środki transportowe, określone w punkcie 1 lit. d), winny mieć ściany gładkie i podłogi szczelne z drzewa twardego, heblowanego i niemalowanego, łatwo zmywalne i powinny być zaopatrzone w ruchome drewniane kratki (legary) wysokie najmniej na 6 cm od podłogi; samochody i furgony kryte powinny mieć otwory wentylacyjne; dozwolone jest obijanie ścian i podłóg blachą aluminiową lub ze stali nierdzewnej, spawaną (nie lutowaną) w miejscach styku blachy, bez szpar i szczelin;
   c) w samochodach okrytych plandeką (brezentem) — pkt. 1 lit. e) plandeka (brezent) winna być z góry i z boków napięta, a w tyle winna dokładnie okrywać pomieszczenie przeznaczone dla mięsa. Konwojenci i ewent. inne osoby (służba pomocnicza) nie mogą przebywać w pomieszczeniu przeznaczonym dla mięsa, mogą natomiast przebywać w miej-

scu między tylną zasłoną z plandeki (brezentu), a tylną ścianą wozu. Tylna zasłona plandeki (brezentu) powinna być w czasie podróży opuszczona i winna dokładnie zabezpieczać mięso przed kurzem i zanieczyszczeniem oraz przed możnością zetknięcia się mięsa z obuwiem i ubraniem osób jadących między tylną zasłoną plandeki, a tylną ścianą wozu. Siadanie na mięsie i chodzenie po nim jest surowo wzbronione.

3. Środki transportowe, przeznaczone wyłącznie do transportu mięsa i przetworów mięsnych, nie mogą być w zasadzie używane do żadnych innych celow. Jednakże, gdy te środki transportowe po wyładowaniu mięsa w drodze powrotnej wracają puste, mogą przewozić inne produkty i artykuły żywności nie brudzące i nie wydzielające woni.

4. w czasie od 1 listopada do 29 lutego można przewozić mięso mrożone i przetwory mięsne wagonami kolejowymi zwykłymi, t.j. nie lodowniami, krytymi. Wagony te winny być należycie oczyszczone, umyte i odkażone przed załadowaniem mięsa.

5. Poza wyżej wymienionymi środkami transportowymi można transportować mięso i przetwory mięsne tylko w skrzyniach lub naczyniach metalowych, dowolnym środkiem komunikacji. Skrzynie i naczynia metalowe transportowane w tych warunkach, t.j. nie środkiem transportowym przeznaczonym wyłącznie do transportu mięsa i przetworów mięsnych, winny być szczelnie zamknięte, lecz zaopatrzone w otwory wentylacyjne. Przy transporcie kolejowym skrzynie i naczynia metalowe mogą nie mieć otworów wentylacyjnych.

6. Każdy środek transportowy w czasie transportu mięsa winien być zaopatrzony w tabliczkę z wyszczególnieniem:

a) firmy przedsiębiorstwa trudniącego się przewozem lub nazwiskiem i adresem właściciela środka transportowego.

b) właściciela (posiadacza) mięsa.

Nadto każdy środek transportowy, przeznaczony wyłącznie do transportu mięsa i przetworów mięsnych, winien być zaopatrzony w tabliczkę: „Wóz do mięsa".

7. W środkach transportowych, przewożących mięso luzem, równocześnie z przewozem mięsa nie można przewozić żadnych innych towarów (produktów, artykułów), z wyjątkiem mięsa w elementach oraz wyrobów i przetworów mięsnych, przewożonych w skrzyniach lub naczyniach metalowych.

8. W środkach transportowych, wiozących mięso i przetwory mięsne w skrzyniach lub naczyniach metalowych, natomiast nie wiozących mięsa luzem, można przewozić także inne produkty i artykuły żywności nie brudzące i nie wydzielające woni.

9. Przy transporcie mięsa w samochodach okrytych napiętą plandeką (brezentem) — IV 1. c) — mięso wiezione luzem winno być szczelnie przykryte czystym płótnem o takich wymiarach, które zabezpieczy je od zanieczyszczeń zarówno z wierzchu jak i z boków. Tak samo powinny być przykryte płótnem skrzynie i naczynia metalowe zawierające mięso i przetwory mięsne, o ile te skrzynie i naczynia metalowe nie są zaopatrzone w wieka. Jeżeli skrzynie i naczynia metalowe są ułożone jedne na drugich, to przykryta płótnem ma być górna warstwa skrzyń (naczyń metalowych) w ten sposób, aby także boki wszystkich warstw skrzyń (naczyń metalowych) były okryte płótnem, chyba, że skrzynie (naczynia metalowe) we wszystkich warstwach są zaopatrzone w wieka i szczelnie zamknięte

10. 1) Transport na odległość ponad 100 km powinien odbywać się koleją lub samochodami—lodowniami.

2) Transport samochodami nie—lodowniami dozwolony jest w promieniu 100 km od miejsca załadowania towaru; transport tymi środkami na odległość ponad 100 km dozwolony jest w przypadkach wyjątkowych i gospodarczo uzasadnionych w okresie od 1 listopada do 25 lutego, a od 1 marca do 31 października za zezwoleniem powiatowej władzy sanitarnej, która może te uprawnienia przelać na lekarza weterynaryjnego, urzędującego w rzeźni wyjściowej.

3) Transport furgonami (wozami konnymi) dozwolony jest w promieniu 20 km od miejsca załadowania rzeźni czy przetwórni.

V. Oczyszczanie i odkażanie.

1. Opakowanie transportowe i środki transportowe powinny być przed załadowaniem:

1) dokładnie oczyszczone ze śmieci i odpadków,
2) umyte (szorowane szczotkami),
3) odkażone.

Do mycia i odkażania używać należy wody gorącej i 0,5% roztworu sody do prania lub też 0,15% roztworu sody kaustycznej, po czym ściany i podłogi powinny być opłukane czystą wodą i wysuszone. Płótno używane do okrywania mięsa, przewożonego luzem, należy codziennie uprać.

Środki transportowe powinny być zewnętrznie czyste i posiadać estetyczny wygląd.

VI. Higiena osobista personelu.

1. Pracownik mający się stykać bezpośrednio z mięsem i przetworami mięsnymi winien być poddany badaniu lekarskiemu w celu ustalenia stanu jego zdrowia. Badanie przeprowadza lekarz urzędowy i potwierdza je odpowiednim świadectwem.

Pracownicy zatrudnieni winni być poddawani kontrolnemu, okresowemu badaniu lekarskiemu, zgodnie z obowiązującymi przepisami; nie mogą być nosicielami chorób zakaźnych lub być dotknięci chorobą skórną.

2. Pracownicy obowiązani są zachowywać wzorową czystość osobistą (czyste ręce, krótkie obcięte paznokcie, czysta odzież).

Zakłady pracy obowiązane są umożliwić pracownikom częste mycie rąk w ciągu pracy oraz mycie całego ciała przynajmniej raz na tydzień.

3. Pracownicy winni być ubrani:

a) przy ładowaniu i wyładowywaniu niepakowanego mięsa — w nieprzemakalne kurtki i kaptury,

b) przy noszeniu mięsa i przetworów mięsnych w otwartych skrzyniach — w czyste kurtki, nieprzemakalne fartuchy i czyste czapki.

Zakłady pracy obowiązane są dostarczać pracownikom czystą odzież ochronną, która po ukończeniu pracy winna być przez pracowników zdjęta i schowana do przeznaczonych na ten cel miejsc (oddzielne, zamykane szafy).

VII. Postępowanie z mięsem zakwestionowanym.

Mięso i przetwory mięsne zakwestionowane w czasie transportu przez organa kontroli sanitarnej lub funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, jako wzbudzające podejrzenie zabrudzenia, nieświeżości albo zepsucia, powinny być niezwłocznie skierowane do najbliżej położonej rzeźni lub wytwórni, posiadającej organ dozoru sanitarno-weterynaryjnego, dla wydania orzeczenia czy nadaje się do spożycia.

VIII. Transport dla potrzeb własnych gospodarstwa domowego.

Instrukcja niniejsza nie dotyczy transportu mięsa dla potrzeb własnych gospodarstwa domowego, niemniej jednak transport taki winien się odbywać w odpowiednich warunkach sanitarnych, a w szczególności środek transportu winien być czysty, a mięso powinno być ochronione od zanieczyszczenia i zakurzenia przez szczelne owinięcie czystym płótnem.

**Redakcja i Administracja: Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Warszawa, Nowogrodzka 50
Wydział Prasy i Informacji. Pokój 222. Tel. 887-84.**

Konto P.K.O. I-1988/416. Dziennik Urzędowy Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w Warszawie.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Cena 40 zł.

Druk PWZG Warszawa, Tamka 3. 3.000.
Zam. 2048. 25.V — 20.VI.50. B-101489.